

Viite

MOS0035-79

Asia

Metsäteollisuuden kehittämisohjelman toimeenpano

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS

Hoitaa UM ITÄ-22

Hoitaa UE MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-10; MOS; POL-13

PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; VM; YM; YM/ALO; YM/KVY

Metsäteollisuuden harjoittajien ja puun viejien liiton presidentti M. Tatsjun ja varapresidentti N. Makarov tapasivat vuoden vaihteessa pääministeri M. Kasjanovin. Liiton edustajat esittivät pääministerille, että hallituksen vahvistaman metsäteollisuuden periaateohjelman jatkeeksi tarvitaan konkreettinen toimenpideohjelma.

Strategisen suunnittelun systematiikassa on ilmeisiä puutteita, koska näyttää siltä että metsäteollisuuden kehittämisskustelussa ollaan aloittamassa uutta kierrosta samoista aiheista. Todennäköinen syy tähän on se, että metsäsektoripolitiikan yleisiä linjauksia ei ole päätetty. Myös liian yleinen metsäteollisuuden periaateohjelma jätti monia asioita avoimiksi.

Venäjän Federaation hallitus vahvisti 01.11.2002 metsäteollisuuden kehittämisen periaatteet jaksolle 2002 - 2015. Olen aikaisemmin arvioinut (MOS0035-79) ohjelmaa ja todennut, että se varsin yleisluontoinen verrattuna kesäkuussa 2002 periaatteessa hyväksytyyn saman ohjelman luonnokseen.

Metsäteollisuuden harjoittajien ja puun viejien liiton presidentti **M. Tatsjun** ja varapresidentti **N. Makarov** tapasivat vuoden vaihteessa pääministeri **M. Kasjanovin**. Liiton edustajat esittivät pääministerille, että hallituksen vahvistaman metsäteollisuuden periaateohjelman jatkeeksi tarvitaan konkreettinen toimenpideohjelma (Lesnaja Gazeta 07.01).

Lesnaja Gazetassa julkaistiin 11.01 Tatsjunin laaja artikkeli "Metsäkompleksi muutosten odotuksessa", jossa esitellään metsäteollisuuden liiton federaation hallitukselle lähettämä toimenpideohjelmaesitys. Lähtökohtana todetaan metsäsektorin arvioitu 100 mrd USD tuotantopotentiaali, josta käytetään nyt vajaa 10 %, teollisuuden jälkeen jääneisyys verrattuna kilpailijoihin sekä alan suuri merkitys 45 federaation subjektissa. Tatsjun viittaa joidenkin federaation organisaatioiden johtajien byrokraattisuuteen metsäteollisuusohjelman käsittelyssä ja pelkää, että ohjelma voi jäädä vain paperille. Tämän estämiseksi liitto esittää hallitukselle seuraavia toimia:

- Metsäkompleksilla tulisi olla yhteinen metsäteollisuutta ja metsätaloutta ohjaava federaation tason hallinto-organisaatio.

- Metsälakia tulee tarkistaa siten, että metsäteollisuuden esitykset otetaan huomioon; vuokraajaksi 50-70 vuotta, metsien pääryhmäjako uusitaan, lesheosien taloustoiminta ja hallinto eriytetään sekä otetaan käyttöön puutavaran luovutus ja leimaus ylävarastolla laittomuuksien estämiseksi.
- Edistetään vertikaalisesti integroituneiden rakenteiden syntymistä metsäteollisuuteen.
- Keski-Venäjän lehtipuuvarat otetaan käyttöön rakentamalla kolme sellu- ja paperikombinaattia ja kaksi levytehdasta. Valtion investointituki hankkeisiin on välttämätöntä ja peruspääomaan valtio voi osallistua antamalla metsävaroja käyttöön.
- Kaikille metsäteollisuuden osa-aloille ja alan koneiteollisuudelle laaditaan kehittämissuunnitelmat.
- Hakuista lisätään käyttämällä mm. leasing-menettelyä kaluston uusimisessa.
- Liiketoiminnan läpinäkyvyyttä lisätään ottamalla käyttöön kansainvälisiä laskentatoimen menettelyjä.
- Joidenkin metsäteollisuusyritysten tulee listautua pörssiin.
- Alan intellektuaalisen omaisuuden asema tulee turvata.
- Investointien edistämiseksi teollisuuden verorasitusta alennetaan.
- Kantorahatuloista osa kohdennetaan tienrakentamiseen.
- Kausivaihtelujen tasaamiseen ja koneistojen uusimiseen ohjataan korkotukea.
- Jalostettujen tuotteiden vientitullit poistetaan.
- Raakapuun viennissä tarvitaan lisenssimenettely ja puunviejien ammattitaidon vapaaehtoinen kontrolli sekä tullauksen yksinkertaistaminen.
- Liikenteessä tulee turvata rautatievaunujen saatavuus, vienti- ja kotimaan rahdit tulee yhtenäistää, Mustanmeren satamia ja Asovan meren liikennettä tulee kehittää sekä pohjoisten satamien talviliikenne tulee turvata.
- Alan sosiaalisia kysymyksiä tulee kehittää.
- Teollisuuden päästöjä tulee vähentää.

Arviointia

Metsäteollisuuden liiton arvio tilanteesta on ilmeisen oikea, sillä ilman yksityiskohtaista toteutusohjelmaa ja vastuiden määrittelyä ei yleisluonteinen metsäteollisuuden periaateohjelma toteudu. Periaateohjelman laati teollisuusministeriö yhteistyössä metsäteollisuuden liiton kanssa. Arvoitukselliseksi jää Tatsjunin viittaus byrokraattisiin federatiivisten organisaatioiden johtajiin, jotka tavallaan osittain vesittivät ohjelmaa.

Strategisen suunnittelun systematiikassa on ilmeisiä puutteita, koska näyttää siltä että metsäteollisuuden kehittämiskeskustelussa ollaan aloittamassa uutta kierrosta samoista aiheista. Todennäköinen syy tähän on se, että metsäsektoripolitiikan yleisiä linjauksia ei ole päätetty. Myös liian yleinen metsäteollisuuden periaateohjelma jätti monia asioita avoimiksi. On todennäköistä, että myös metsälain tarkistus tulee vaatimaan enemmän aikaa kuin viime vuoden lopulla arvioitiin, koska monista metsäteollisuuden ja metsätalouden suhteita määrittävistä asioista ei ole vielä yhteistä näkemystä.

Näyttää siltä, että uuden sellu- ja paperiteollisuuden rakentaminen Euroopan puolen Venäjälle on metsäkompleksin kehittämisen avainkysymys. Suuren pilot-hankkeen kautta saataisiin vaikuttavuutta koko tuotantoketjun kehittämiseen kannolta lopputuotteeseen ja markkinointiin asti. Ilman kuitupuun ja varsinkin lehtipuun käytön lisäystä on laajoilla alueilla lähes mahdotonta rakentaa kestävä metsätalouden perustaa.

LIITTEET

-